

3. kvartal
2017

Innhold

Hovedtrekk i 3. kvartal	03
Nøkkeltall for Orklakonsernet	03
Finansielle forhold	04
Strukturelle tiltak	04
Kontantstrøm og kapitalforhold	05
Merkevarevirksomheten	05
Orkla Foods	05
Orkla Confectionery & Snacks	06
Orkla Care	06
Orkla Food Ingredients	07
Orkla Investments	07
Hydro Power	07
Financial Investments	07
Jotun	07
Andre forhold	08
Utsikter fremover	08
Sammendratt resultatregnskap	09
Resultat pr. aksje	09
Sammendratt oppstilling over totalresultat	09
Sammendratt konsernbalanse	10
Sammendratt utvikling egenkapital	10
Sammendratt kontantstrøm IFRS	11
Noter	12

Mer informasjon om Orkla på www.orkla.no/investor

Foto: Ole Walter Jacobsen

Ansatte i Orkla, deres barn og venner, er modeller på bildene, som er tatt av fotograf Ole Walter Jacobsen

Design og layout: Design Container

Hovedtrekk i 3. kvartal

- EBIT (adj.)¹ for konsernet endte på 1.267 mill. kroner i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 8 % sammenlignet med 3. kvartal i 2016.
- Merkevarevirksomheten leverte en omsetningsvekst på 4 %, hvorav organisk³ vekst utgjorde 1,2 %. EBIT (adj.)¹ veksten var på 58 mill. kroner (5 %).
- Merkevarevirksomhetens EBIT (adj.)¹-margin endte på 13,2 %, på nivå med fjoråret. Godt bidrag fra kostnadsforbedringer ble motvirket av råvarepriser og utvanningseffekter fra oppkjøpte selskaper.
- Resultat pr. aksje fra videreført virksomhet endte på 0,98 kroner i 3. kvartal, tilsvarende en økning på 11 % fra 3. kvartal 2016.
- Salget av Orklas eierandel av Sapa til Norsk Hydro ble godkjent 26. september og formelt gjennomført i månedsskiftet september/oktober.

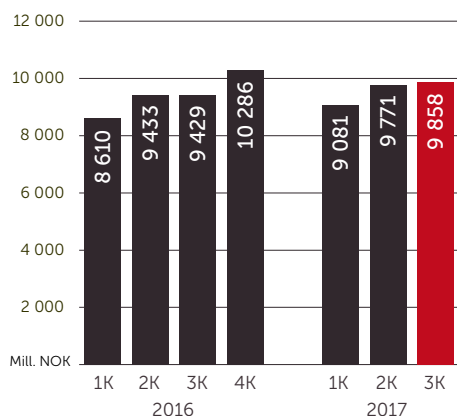
Nøkkeltall for Orklakonsernet

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2017	2016	2016	2017	2016
Driftsinntekter	2	28 710	27 472	37 758	9 858	9 429
Driftsinntekter merkevarevirksomheten	2	27 923	26 688	36 422	9 584	9 179
Organisk omsetningsvekst merkevarevirksomheten (%) ³		1,2	2,4 ⁵	1,8	1,2	2,0 ⁵
EBIT (adj.) ¹	2	3 192	2 991	4 298	1 267	1 178
EBIT (adj.) ¹ merkevarevirksomheten	2	3 204	3 051	4 300	1 267	1 209
Resultat fra tilknyttede selskaper*		391	517	488	103	141
Resultat før skattekostnad for videreført virksomhet		3 262	3 138	4 292	1 312	1 156
Resultat fra ikke videreført virksomhet*	11	5 024	700	890	4 439	172
Resultat fra videreført virksomhet pr. aksje utvannet (NOK)		2,49	2,44	3,34	0,98	0,88
Kontantstrøm fra driften**	14	2 776	1 957	3 368	1 216	1 070
Netto rentebærende gjeld	6	7 978	9 474	8 056		
Egenkapitalandel (%)		62,3	59,1	60,9		
Net gearing ⁴		0,21	0,29	0,24		

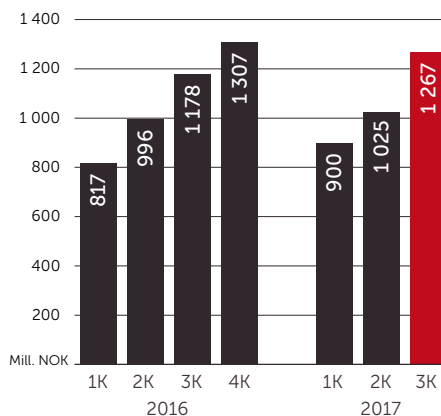
*Historiske resultattall er omarbeidet som følge av at Sapa er presentert som ikke videreført virksomhet.

**Eksklusive Financial Investments.

Driftsinntekter

EBIT (adj.)¹

9.858

DRIFTSINNTEKTER
Konsernets driftsinntekter ble 9.858 mill. kroner i 3. kvartal 2017

1.267

EBIT (ADJ.)¹
Konsernets EBIT (adj.)¹ ble 1.267 mill. kroner i 3. kvartal 2017

Alle fotnoter knyttet til kvartalsteksten er presentert samlet på side 8.

Merkevarevirksomheten leverte en omsetningsvekst på 4 %, hvorav organisk³ vekst utgjorde 1,2 %. Prisøkninger for å motvirke økte råvarekostnader samt volumvekst resulterte i positiv organisk³ vekst for tre av fire forretningsområder.

Den organiske³ salgsveksten i Orkla Foods var bredbasert og drevet av prisøkninger samt volumvekst i de fleste markeder. Orkla Confectionery & Snacks hadde organisk³ omsetningsvekst med god utvikling i alle regioner unntatt Norge. Orkla Care leverte organisk³ salgsvekst i alle selskaper med unntak av House Care. Orkla Food Ingredients' organiske³ omsetningsutvikling var flat til tross for at området har gått ut av flere kontrakter og opplevde en svak avslutning på iskremsesongen.

Markedsveksten i Orklas kategorier var totalt sett positiv pr. 3. kvartal, men fremdeles med noe lavere takt enn tidligere. Orkla hadde varierende utvikling mellom kategorier og markeder, men i sum var veksten for merkevarevirksomheten anslått til å være på linje med markedsveksten.

EBIT (adj.)¹ for merkevarevirksomheten hadde en vekst på 5 %, drevet av kostnadsbesparelser og organisk³ topplinjevekst samt bidrag fra oppkjøpte virksomheter. EBIT (adj.)¹-marginen endte på 13,2 %, på linje med fjoråret. God marginutvikling i Orkla Foods ble motvirket av utvanningseffekter fra oppkjøpte selskaper i Orkla Care og negative produktmikseffekter i Orkla Confectionery & Snacks.

Blant de øvrige selskapene leverte Hydro Power et godt kvartal drevet av økte kraftpriser, mens resultatet i Jotun var svakere enn fjoråret.

Finansielle forhold

Driftsinntektene for konsernet endte på 9.858 mill. kroner (9.429 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 5 %. Fremgangen var i hovedsak relatert til strukturell og organisk³ vekst innenfor merkevarevirksomheten. Valutaomregningseffekter ved konsolidering hadde en nøytral effekt på merkevarevirksomhetens driftsinntekter i 3. kvartal.

For konsernet endte EBIT (adj.)¹ på 1.267 mill. kroner (1.178 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 8 %. Fremgangen var drevet av strukturell vekst, organisk³ topplinjevekst og kostnadsbesparelser innen merkevarevirksomheten. God utvikling for Hydro Power grunnet økte kraftpriser bidro også positivt. For merkevarevirksomheten endte EBIT (adj.)¹ på 1.267 mill. kroner (1.209 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 5 %. Valutaomregningseffekter ved konsolidering hadde en nøytral effekt på merkevarevirksomhetens EBIT (adj.)¹ i 3. kvartal. Konsernet hadde i 3. kvartal kostnader relatert til aksjeprogrammet for ansatte. Årets program var større i omfang enn tidligere år, da det ikke ble gjennomført i

2016. Kostnaden i 2017 var om lag 40 mill. kroner, hvorav 25 mill. kroner i merkevarevirksomheten.

Konsernets andre inntekter og kostnader var i sum positive og utgjorde 3 mill. kroner (-149 mill. kroner)². Gevinst ved salg av bygg i Gimsøy samt inntekter fra salg av eiendom fra den tidligere marsipanvirksomheten Natural Foods, mer enn motvirket kostnader relatert til oppkjøp og integrasjon.

Resultatet fra tilknyttede selskaper var på 103 mill. kroner (141 mill. kroner)², nedgangen fra fjoråret skyldes svakere resultat i Jotun.

Netto rentekostnad endte i 3. kvartal på -47 mill. kroner (-40 mill. kroner)². Kostnadsreduksjon som følge av et lavere gjeldsnivå ble mer enn motvirket av et høyere rentenivå sammenlignet med 2016. Gjennomsnittlig lånerente var 2,0 % i kvartalet, og konsernets rentebærende gjeld ved utgangen av kvartalet var 8,0 mrd. kroner, mot 8,1 mrd. kroner pr. 31. desember 2016.

Konsernets resultat før skatt ble 1.312 mill. kroner (1.156 mill. kroner)², og skattekostnaden er beregnet til 290 mill. kroner (235 mill. kroner)² i 3. kvartal. Økningen i skattekostnader skyldes økning i resultat før skatt. Orklas resultat pr. aksje utvannet fra videreført virksomhet ble 0,98 kroner (0,88 kroner)² i perioden.

Resultatet fra Sapa er som en konsekvens av avtalen med Norsk Hydro, flyttet til linjen for ikke videreført virksomhet. Totalt resultatbidrag fra Sapa endte pr. 3. kvartal på 5.024 mill. kroner. For mer informasjon om ikke videreført virksomhet, se note 11.

Strukturelle tiltak

I tråd med Orklas strategi om å bli et ledende merkevareselskap inngikk Orkla den 10. juli 2017 en avtale om å selge sin andel av Sapa til Norsk Hydro, betinget godkjenning fra relevante konkurransemyndigheter. Konkurransemyndighetene godkjente transaksjonen 26. september 2017.

Orkla arbeider kontinuerlig med forbedringsprosesser, og for å ytterligere sikre konkurransekraften har det blitt tatt flere strukturelle grep for å effektivisere fabrikkstrukturen, utnytte stordriftsfordeler og optimalisere porteføljen. I kvartalet ble det bl.a. besluttet at Denomega-fabrikken i Ålesund vil bli lagt ned, og at Orkla Health dermed går ut av markedet for smaks- og luktfri olje som benyttes i funksjonell mat. Det øvrige sortimentet som i dag produseres i Ålesund vil bli flyttet til fabrikken på Løren i Oslo.

For informasjon om kjøpte og solgte selskaper, se note 5.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Kommentarene nedenfor er knyttet til kontantstrøm-opstillingen på Orklas format og refererer til perioden 1. januar til 30. september 2017. Det henvises til note 14 i denne rapporten. Orkla mottok 2. oktober 11,86 mrd. kroner fra Norsk Hydro i foreløpig kjøpesum for salg av sin eierandel i Sapa, og påvirker dermed ikke kontantstrøm eller gjeldsnivå i 3. kvartal.

Kontantstrøm fra driften (eksklusive Financial Investments) endte på 2.776 mill. kroner (1.957 mill. kroner)² pr. 30. september 2017. Det var pr. 3. kvartal en sesongmessig oppbygging av driftskapital på 371 mill. kroner (592 mill. kroner)². Den noe mindre oppbyggingen av driftskapital sammenlignet med fjoråret var drevet av forbedringer i arbeidskapitalen i Foods. Netto fornyelsesinvesteringer var 743 mill. kroner (1.040 mill. kroner)². Det er forventet fortsatt høye investeringer i årene som kommer, men dette vil variere fra år til år. Kontantstrøm fra driften for Financial Investments var -149 mill. kroner pr. 3. kvartal (-129 mill. kroner)².

Det ble utbetalt et ordinært utbytte på 2,60 kroner pr. aksje for regnskapsåret 2016. Totalt utgjorde betalt utbytte 2.691 mill. kroner pr. 3. kvartal.

For å oppfylle gjenværende opsjonsprogram til ledere og salg av aksjer til ansatte har det pr. 3. kvartal blitt netto kjøpt egne aksjer for 75 mill. kroner (81 mill. kroner)². Ekspansjonsinvesteringer utgjorde 125 mill. kroner (132 mill. kroner)² pr. 3. kvartal.

Salg av selskaper utgjorde 147 mill. kroner og var relatert til salg innen eiendomsporteføljen. Kjøp av selskaper utgjorde 737 mill. kroner og var relatert til oppkjøp innen merkevarevirksomheten, hvor Riemann utgjorde den største andelen. Pr. 3. kvartal har det netto blitt solgt aksjer og finansielle eiendeler for 46 mill. kroner, relatert til salg av resterende eierandeler i Solsten Nordic Equities Fund og kjøp innen Orkla Venture.

Netto kontantstrøm for konsernet var 316 mill. kroner (-2.450 mill. kroner)² pr. 3. kvartal. Bedringen fra fjoråret skyldtes utbetaling av utbytte fra Sapa i 1. halvår og kjøp av selskaper i 2016. Konsernets rentebærende gjeld hadde en gjennomsnittlig lånerente på 2,0 % i kvartalet, i hovedsak fordelt på valutaene SEK, EUR og DKK. Endrede valutakurser resulterte i negative omregningseffekter på 238 mill. kroner på netto rentebærende gjeld, som endte på 7.978 mill. kroner, tilsvarende omtrent 1,4 ganger EBITDA.

Egenkapitalandelen ved utgangen av 3. kvartal var 62,3 %, mot 60,9 % pr. 31. desember 2016, tilsvarende var net gearing⁴ 0,21, mot 0,24 pr. 31. desember 2016. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på gjeld og ubenyttede kredittlinjer er 3,1 år. Orkla har en robust

finansiell stilling med likviditetsreserver og kredittlinjer som mer enn overstiger låneforfall og kjente kapitalutlegg de nærmeste 12 måneder.

Merkevarevirksomheten

	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.	1.7.-30.9.	
Beløp i mill. NOK	2017	2016	2016	2017	2016
Driftsinntekter	27 923	26 688	36 422	9 584	9 179
Organisk omsetningsvekst (%) ³	1,2	2,4 ⁵	1,8	1,2	2,0 ⁵
EBIT (adj.) ¹	3 204	3 051	4 300	1 267	1 209
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	11,5	11,4	11,8	13,2	13,2
Kontantstrøm fra driften før investeringer	3 505	2 938	4 669	1 452	1 330
Netto fornyelsesinvesteringer	(704)	(989)	(1 254)	(248)	(266)
Kontantstrøm fra driften	2 801	1 949	3 415	1 204	1 064
Ekspansjonsinvesteringer	(125)	(132)	(163)	(11)	(35)

	FX	Struktur ⁶	Organisk ³ vekst	Sum
Salgsinntekter %-vis endring				
1.1.-30.9.2017	-1,2	4,6	1,2	4,6
1.7.-30.9.2017	0,5	2,7	1,2	4,4

Orkla Foods

	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.	1.7.-30.9.	
Beløp i mill. NOK	2017	2016	2016	2017	2016
Driftsinntekter	11 742	11 290	15 476	4 007	3 905
EBIT (adj.) ¹	1 366	1 352	1 968	540	512
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	11,6	12,0	12,7	13,5	13,1
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1 866	1 275	1 912	777	561
Netto fornyelsesinvesteringer	(278)	(587)	(717)	(104)	(153)
Kontantstrøm fra driften	1 588	688	1 195	673	408
Ekspansjonsinvesteringer	(79)	(118)	(145)	(7)	(31)

- Salgsfremgang i hovedsak drevet av økte volumer i Norden og India
- Moderat resultatfremgang hvor salgsvekst og reduserte faste produksjonskostnader motvirkes av fortsatt økte priser på innsatsfaktorer

Orkla Foods hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 4.007 mill. kroner (3.905 mill. kroner)², tilsvarende en rapportert salgsøkning på 2,6 %. Den organiske³ salgsveksten var på 2,9 % og var positiv i alle regioner for kvartalet. Volumvekst i Sverige, Norge og Sentral-Europa, samt noe prisøkning var viktigste forklaringer. Handelsutviklingen i India er tilbake til normalen etter at innføringen av nytt nasjonalt avgiftsregime skapte midlertidige forstyrrelser i 1. halvår 2017.

Flere innovasjoner lansert i løpet av året har bidratt positivt til salgsveksten i 3. kvartal. De største innovasjonene var lanseringer under Grandiosa-merket både i Norge og Sverige. I tillegg bidro lanseringer av frokostmikser i India og vegetarprodukter i Sverige positivt.

EBIT (adj.)¹ endte på 540 mill. kroner (512 mill. kroner)² i 3. kvartal. I tillegg til nevnte salgsvekst bidro reduksjon av faste produksjonskostnader i Norge og Finland positivt. Marginene i India er også forbedret etter gjennomførte effektiviseringstiltak innenfor produksjon og innkjøp. Resultatutviklingen var negativt påvirket av fortsatt økte innkjøpskostnader for råvarer, særlig i den svenske virksomheten. EBIT (adj.)¹-marginen endte på 13,5 % (13,1 %)².

Orkla Confectionery & Snacks

Beløp i mill. NOK	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.		1.7.-30.9.	
	2017	2016	2016	2017	2016	2016
Driftsinntekter	4 496	4 434	6 230	1 525	1 501	
EBIT (adj.) ¹	650	596	937	263	260	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	14,5	13,4	15,0	17,2	17,3	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	629	714	1 283	213	289	
Netto fornyelsesinvesteringer	(143)	(158)	(205)	(57)	(32)	
Kontantstrøm fra driften	486	556	1 078	156	257	
Ekspansjonsinvesteringer	-	(2)	(4)	-	(2)	

- God salgsvekst i Finland, Estland og Sverige
- Noe lavere kampanje- og lanseringstrykk i kvartalet
- Kostnadsforbedringer i fabrikk motvirket av negativ produktmiks
- God resultatfremgang i Finland og Baltikum

Orkla Confectionery & Snacks hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 1.525 mill. kroner (1.501 mill. kroner)² tilsvarende en rapportert salgsvekst på 1,6 %. Organisk³ vekst endte på 1,3 % i 3. kvartal. Veksten var drevet av god salgsutvikling i Finland, Estland og Sverige. For året så langt var driftsinntektene 4.496 mill. kroner (4.434 mill. kroner)².

Salgsveksten i 3. kvartal var positivt påvirket av vellykkede lanseringer samt vekst på store merker. Etter et høyt kampanje- og lanseringstrykk i første halvår, var det noe lavere aktivitetsnivå i 3. kvartal, spesielt i Norge. Det var god vekst for godterikategorien, i tillegg til vekst i kjeks-kategorien. Snackskategorien viste noe salgstilbakegang, særlig i Norge. Blant de viktigste nylanseringene i 2017 var Sætre Snackers, Lakrisgutta storplate og Nidar Smågodt poser i Norge og lanseringer innenfor det nostalgiske merket Maiuspala i Estland og Selga Delight i Latvia. I Sverige bidro lansering av Utvalda Fröknäcke, Ballerina Kulkex og lansering av Smash! positivt. Markedsandelene økte innenfor Godterikategorien, mens den samlede Snacks-posisjonen er noe svekket.

EBIT (adj.)¹ for Orkla Confectionery & Snacks endte på 263 mill. kroner (260 mill. kroner)² i 3. kvartal. I Norge var det en resultattilbakegang i kvartalet, mens resultatutviklingen for øvrige forretningsenheter var god. Kostnadsreduksjoner i vareforsyning påvirket marginen

positivt. Dette ble imidlertid motvirket av negativ produktmiks. EBIT (adj.)¹-marginen i kvartalet endte på 17,2 %, tilsvarende en reduksjon på 0,1 %-poeng mot fjoråret.

Orkla Care

Beløp i mill. NOK	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.		1.7.-30.9.	
	2017	2016	2016	2017	2016	2016
Driftsinntekter	5 549	5 010	6 740	1 878	1 726	
EBIT (adj.) ¹	847	770	956	327	307	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	15,3	15,4	14,2	17,4	17,8	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	612	567	873	251	236	
Netto fornyelsesinvesteringer	(136)	(99)	(146)	(49)	(47)	
Kontantstrøm fra driften	476	468	727	202	189	
Ekspansjonsinvesteringer	-	-	-	-	-	

- Omsetningsvekst drevet av oppkjøp og positiv organisk³ vekst
- Samtlige virksomheter leverte omsetnings- og EBIT (adj.)¹ vekst
- Driftsmargin negativt påvirket av utvanning fra oppkjøpte selskaper
- Tidligere annonserte avtale om salg av Lilleborgs profesjonelle vaskerivirksomhet til det belgiske selskapet Christeys ble gjennomført primo oktober 2017

Orkla Care hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 1.878 mill. kroner (1.726 mill. kroner)² tilsvarende en salgsvekst på 8,8 %. Den organiske³ salgsutviklingen endte på 1,3 %, og samtlige virksomheter utenom Orkla House Care hadde organisk vekst i kvartalet.

Orkla Home & Personal Care (OHPC) hadde vekst i de fleste markeder utenfor Norge. For OHPC er konkurranse-klimaet i Norge fortsatt krevende, og til tross for betydelig styrking av markedsandeler i dagligvarehandelen var det omsetningsnedgang i det norske markedet. Orkla Health leverte solid organisk³ vekst i de fleste av sine markeder. Lilleborg⁷ hadde bredbasert omsetningsvekst i kvartalet. Orkla House Care leverte negativ organisk³ vekst, i all hovedsak relatert til svak utvikling i det britiske markedet. Pierre Robert Group hadde positiv organisk³ vekst i kvartalet, drevet av økt distribusjon i Norge, samt nylanseringer i Finland. Wound Care hadde organisk³ vekst, drevet av innovasjoner, økt distribusjon og høyt kampanjetrykk.

Oppkjøpet av Harris innebærer større endringer av House Care-operasjonen i UK. Fra januar 2017 ble allerede eksisterende organisasjon og produksjon integrert inn i Harris. Synergirealiseringen er så langt i henhold til plan. Selskapet har mistet distribusjon hos en større kunde og dette sammen med de pågående endringene har så langt resultert i både omsetnings- og resultattilbakegang for hele den britiske virksomheten både i kvartalet og hittil i år.

EBIT (adj.)¹ endte på 327 mill. kroner (307 mill. kroner)² i 3. kvartal. Resultatfremgangen var drevet av bidrag fra oppkjøpte virksomheter og kostnadsreduksjoner. EBIT (adj.)¹-marginen i 3. kvartal endte på 17,4 % (17,8 %)². Nedgangen mot fjoråret er i sin helhet relatert til utvanningseffekt fra inkludering av oppkjøpte selskaper.

Orkla Food Ingredients

Beløp i mill. NOK	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.		1.7.-30.9.	
	2017	2016	2016	2017	2016	2016
Driftsinntekter	6 293	6 089	8 161	2 246	2 095	
EBIT (adj.) ¹	341	333	439	137	130	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	5,4	5,5	5,4	6,1	6,2	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	398	382	601	211	244	
Netto fornyelsesinvesteringer	(147)	(145)	(186)	(37)	(33)	
Kontantstrøm fra driften	251	237	415	174	211	
Ekspansjonsinvesteringer	(46)	(13)	(14)	(4)	(4)	

- God resultatutvikling for marsipan, brød- og kakemikser samt positiv utvikling i Finland og Romania som følge av iverksatte forbedringstiltak
- Fortsatt positive effekter fra oppkjøp
- Svak resultatutvikling innen iskremingredienser

Orkla Food Ingredients hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 2.246 mill. kroner (2.095 mill. kroner)², tilsvarende en forbedring på 7,2 %. Organisk³ ble salgsutviklingen på samme nivå som i fjor. Negative avvik fra bortfall av Privat Label kontrakter for smørblandingsprodukter til Tyskland og Danmark ble kompensert og prisnedgang på marsipan som følge av fall i råvarekostnader var mindre fremtredende. Fremdeles påvirker tap av enkelte kontrakter på bakeriingredienser fra slutten av fjoråret negativt. Salgsutvikling på iskremingredienser var svak grunnet sammenligning mot en sterk topplinje i fjoråret, drevet av en spesielt varm høst i 2016 i Tyskland og Nederland. Orkla iskremingrediensers markedsposisjon er ikke svekket.

EBIT (adj.) endte på 137 mill. kroner (130 mill. kroner)² i 3. kvartal. Iverksatte tiltak i Finland og Romania har begynt å gi positive resultateffekter. Det har vært en god resultatutvikling innen flere av hovedkategoriene (særlig marsipan og brød- og kakemikser). Resultatet ble negativt påvirket av iskremingredienser samt negativ effekt i UK med økte kostnader på innsatsfaktorer. Strukturell vekst fra oppkjøp bidro positivt til resultatutviklingen. EBIT (adj.)¹-marginen endte på 6,1 % mot 6,2 % i fjor.

Orkla Investments

Hydro Power

EBIT (adj.)¹ endte på 80 mill. kroner (64 mill. kroner)² for Hydro Power i 3. kvartal 2017. Økningen skyldtes i all hovedsak høyere kraftpriser enn i samme kvartal i fjor. Produksjonen i kvartalet endte på 722 GWh (724 GWh)². Områdeprisen i Sauda i perioden ble 25,9 øre/kWh (21,2 øre/kWh)², med tilsvarende prisutvikling for Sarpsfoss men med litt høyere områdepriser. Driftskostnadene i 3. kvartal var på samme nivå som i samme kvartal i fjor. Fyllingsgraden i vannmagasinene i Sauda og Glomma var noe under normalnivå ved utgangen av kvartalet.

Financial Investments

EBIT (adj.)¹ for Orkla Financial Investments utgjorde 12 mill. kroner (-7 mill. kroner)² i 3. kvartal. De viktigste aktivitetene i 3. kvartal var salg av Fredrikstad Innovasjonspark samt utvikling og øvrig arbeid med salg knyttet til eksisterende eiendomsportefølje.

Jotun (42,5 % eierandel)

Selskapets salgsvolumer fortsetter å øke, men veksten i driftsinntektene er avtakende grunnet økt priskonkurranse i en del markeder samt negative valutaeffekter som følge av en sterkere krone. Decorative Paints segmentet fortsetter å levere gode resultater, mens resultatene i Performance Coatings påvirkes av fortsatt lav aktivitet innen skipsbygging og offshore nybygg. Økte råvarepriser har hatt en negativ påvirkning på lønnsomheten hittil i år, og det forventes ytterligere økninger i råvarepriser fremover. For å motvirke effekten av høyere råvarekostnader, har selskapet iverksatt lønnsomhetsforbedringstiltak, inkludert prisøkninger, og fortsetter sitt kostnadsfokus.

Jotun fortsetter sin organiske vekststrategi og opprettholder fokus på operasjonell effektivitet ved å investere i produksjonskapasitet både i eksisterende og nye markeder, og ved å videreutvikle systemer og ansatte. De største investeringene hittil i år er i hovedsak knyttet til bygging av nye fabrikker i Malaysia, Myanmar og på Filippinene, i tillegg til et nytt hovedkontor og forsknings- og utviklingssenter i Sandefjord.

Andre forhold

Orkla mottok 2. oktober 11,86 mrd. kroner fra Norsk Hydro i foreløpig kjøpesum for salg av sin eierandel i Sapa, hvilket representerer en verdsettelse av Sapa til totalt 27 mrd. kroner på gjeldfri basis. Endelig kjøpesum vil fastsettes på basis av Sapas balanse pr. 30. september. Orkla vil beholde visse forpliktelser relatert til sitt eierskap i Sapa også etter gjennomføring av transaksjonen. Styret i Orkla har kalt inn til en ekstraordinær generalforsamling 25. oktober for behandling av forslag om utbetaling av 5 kroner pr. aksje i ekstraordinært utbytte.

Kikkoman har valgt å avslutte samarbeidet med Orkla Foods Norge (OFN) med virkning fra 1. januar 2018. OFN har i 16 år hatt en avtale med Kikkoman om salg og markedsføring av deres produkter. Kikkoman har vært et mindre merke i middagsporteføljen til OFN.

I 3. kvartal ble aksjeprogrammet for ansatte gjennomført på grunnlag av Orkla-aksjens sluttkurs 22. september 2017, fratrasket en rabatt på 30 %. Kjøpskurs ble dermed fastsatt til 55,58 kroner pr. aksje etter fradrag for en rabatt på 30 %. Aksjeprogrammet gjennomført i år var større i omfang enn tidligere år, da programmet ikke ble gjennomført i 2016.

Utsikter fremover

I markedene hvor Orkla har tilstedeværelse forventes det fortsatt moderat vekst i årene som kommer, med noe variasjon mellom markedene.

Orkla fortsetter å møte sterk konkurranse fra importerte internasjonale merkevarer og handelens egne merkevarer.

Videre sees det også et skifte hos konsumentene, der lokale aktører vinner i styrke på bekostning av store globale leverandører. Orkla er, med over 300 lokale merker og et sterkt fokus på innovasjoner, godt posisjonert for dette skiftet. Samtidig er fortsatt drifts- og portefølje-optimaliseringer viktig fremover for å sikre konkurransekraft. Arbeidet med optimalisering og effektivisering av vareforsyning for å utnytte stordriftsfordeler og redusere kostnader vil fortsette.

De internasjonale råvareprisene som Orkla er eksponert mot ligger i sum på et noe høyere nivå enn samme periode i fjor. Det er imidlertid stor variasjon mellom ulike råvaregrupper, og usikkerheten knyttet til utviklingen i råvarepriser fremover er generelt høy.

De ulike forretningsområdene er i større eller mindre grad eksponert mot valutarisiko, primært knyttet til innkjøp i fremmed valuta. Videre har Orkla en valutamessig omregningseksponering ved konsolidering av utenlandske virksomheter. Det vil alltid være usikkerhet knyttet til valutakursutviklingen fremover. Mange av Orklas norske selskaper gjør en betydelig andel av innkjøpene i norske kroner, noe som reduserer totaleffekten av endringer i den norske kronen mot andre valutaer.

Strategien om å være et ledende merkevareselskap med Norden og Baltikum som hovedmarkeder i tillegg til utvalgte geografier hvor Orkla allerede har en tilstedeværelse, ligger fast. Orkla målsetter organisk³ vekst minst på nivå med markedsveksten og årlig EBIT (adj.)^{1, 8} vekst på 6–9 % innen merkevarevirksomheten for perioden 2016–2018.

Oslo, 24. oktober 2017

I styret for Orkla ASA

Fotnoter til kvartalsteksten:

¹Driftsresultat før andre inntekter og kostnader.

²Tall i parentes er for tilsvarende periode foregående år.

³Rapportert vekst i driftsinntekter justert for valutaomregningseffekter, oppkjøpte og solgte virksomheter. Oppkjøpte/solgte virksomheter er justert for en periode på 12 måneder. Hovedårsaken for dette alternative resultatmålet (APM) er å vise en «like-for-like» utvikling av omsetningen i den eksisterende virksomheten.

⁴Netto rentebærende gjeld/Egenkapital

⁵I forbindelse med salget av en merkevare i slutten av 2015 inngikk Orkla en kontraktuell forpliktelse med kjøper om å leieprodusere merkevaren i 2016. Inntekten fra denne kontraktsproduksjonen ble rapportert som ordinært salg og inngikk i organisk vekst i 1.–3. kvartal, men ble vedtatt korrigert ut av organisk vekst ved rapportering av 4. kvartal og året 2016. Som følge av denne beslutningen har sammenligningstallene for organisk vekst for merkevareområdet i 3. kvartal 2016 blitt noe justert, men veksten var i sum upåvirket. For perioden januar–september 2016 justeres veksten fra 2,5 % til 2,4 %. Helår 2016 vil være upåvirket.

⁶Strukturell vekst inneholder justeringer for oppkjøp og salg av virksomhetene Hamé, Kavli, varemerker i PRG Finland, Harris, Colon C, Riemann, Broer, Laan, Orchard Valley, SR Food og diverse mindre oppkjøp innen Orkla Food Ingredients, samt en justering for nedleggelse av Natural Food og justering av merkevare i Orkla Care, se fotnote 5.

⁷Lilleborg Profesjonell byttet selskapsnavn til Lilleborg 11. januar 2017.

⁸Inkludert mindre oppkjøp og salg, justert for valutaeffekter og større oppkjøp.

Sammendratt resultatregnskap

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2017	2016	2016	2017	2016
Driftsinntekter	2	28 710	27 472	37 758	9 858	9 429
Driftskostnader		(24 636)	(23 627)	(32 314)	(8 297)	(7 961)
Av- og nedskrivninger og amortisering		(882)	(854)	(1 146)	(294)	(290)
Driftsresultat før andre inntekter og kostnader (EBIT adj.)	2	3 192	2 991	4 298	1 267	1 178
Andre inntekter og kostnader	3	(200)	(260)	(382)	3	(149)
Driftsresultat		2 992	2 731	3 916	1 270	1 029
Resultat fra tilknyttede selskaper*		391	517	488	103	141
Renter, netto		(123)	(137)	(177)	(47)	(40)
Øvrige finansposter, netto	7	2	27	65	(14)	26
Resultat før skattekostnad		3 262	3 138	4 292	1 312	1 156
Skattekostnad		(660)	(570)	(807)	(290)	(235)
Periodens resultat før videreført virksomhet		2 602	2 568	3 485	1 022	921
Ikke videreført virksomhet*	11	5 024	700	890	4 439	172
Periodens resultat		7 626	3 268	4 375	5 461	1 093
Minoritetens andel av periodens resultat		67	87	82	27	24
Majoritetens andel av periodens resultat		7 559	3 181	4 293	5 434	1 069

*Historiske resultattall er omarbeidet som følge av at Sapa er presentert som ikke videreført virksomhet.

Resultat pr. aksje

Beløp i NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
	2017	2016	2016	2017	2016
Resultat pr. aksje	7,43	3,12	4,22	5,34	1,05
Resultat pr. aksje, utvannet	7,43	3,12	4,22	5,34	1,05
Resultat fra videreført virksomhet pr. aksje, utvannet	2,49	2,44	3,34	0,98	0,88

Sammendratt oppstilling over totalresultat

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2017	2016	2016	2017	2016
Periodens resultat		7 626	3 268	4 375	5 461	1 093
<i>Poster etter skatt som ikke vil bli reklassifisert over resultat i etterfølgende perioder</i>						
Endring estimatavvik pensjoner		-	-	(53)	-	-
<i>Poster etter skatt som vil bli reklassifisert over resultat i etterfølgende perioder</i>						
Endring resultatreserve aksjer	4	(53)	(188)	(234)	-	(35)
Endring sikringsreserve	4	68	(34)	46	9	30
Ført mot egenkapital i tilknyttede selskaper og ikke videreført virksomhet	4	(1 122)	(871)	(611)	(1 334)	(502)
Omregningsdifferanser		364	(667)	(648)	(156)	(337)
Konsernets totalresultat		6 883	1 508	2 875	3 980	249
Minoritetens andel av totalresultatet		73	76	76		
Majoritetens andel av totalresultatet		6 810	1 432	2 799		

Sammendratt konsernbalanse

Beløp i mill. NOK	Note	30.9.	31.12.
		2017	2016
Immaterielle eiendeler		19 363	18 343
Varige driftsmidler		11 323	11 038
Investeringer i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper og andre finansielle eiendeler	6	4 121	13 148
Langsiktige eiendeler		34 807	42 529
Varelager		5 722	5 195
Beholdning eiendom under utvikling		74	70
Kunde- og andre handelsfordringer		6 037	5 597
Øvrige fordringer	6	12 747	902
Aksjer og finansielle eiendeler		15	107
Likvide midler	6	1 541	1 204
Kortsiktige eiendeler		26 136	13 075
Sum eiendeler		60 943	55 604
Innskutt egenkapital		1 993	1 994
Opptjent egenkapital		35 571	31 480
Minoritetsinteresser		420	402
Egenkapital		37 984	33 876
Avsetninger og annen langsiktig gjeld		4 662	4 146
Rentebærende gjeld langsiktig	6	6 808	7 172
Rentebærende gjeld kortsiktig	6	3 001	2 496
Leverandør- og annen handelsgjeld		4 563	4 329
Annen kortsiktig gjeld		3 925	3 585
Sum gjeld og egenkapital		60 943	55 604
Egenkapitalandel (%)		62,3	60,9

Sammendratt utvikling egenkapital

Beløp i mill. NOK	1.1. – 30.9.2017			1.1. – 30.9.2016		
	Majoritetens egenkapital	Minoritets-interesser	Total egenkapital	Majoritetens egenkapital	Minoritets-interesser	Total egenkapital
Egenkapital 1.1.	33 474	402	33 876	33 329	417	33 746
Konsernets totalresultat	6 810	73	6 883	1 432	76	1 508
Utbytte	(2 644)	(47)	(2 691)	(2 543)	(56)	(2 599)
Netto kjøp/salg egne aksjer	(75)	-	(75)	(81)	-	(81)
Endring eierandel minoriteter	(1)	(8)	(9)	(17)	(25)	(42)
Egenkapital ved periodens slutt	37 564	420	37 984	32 120	412	32 532

Sammendratt kontantstrøm IFRS

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
		2017	2016	2016	2016	2017	2016
Kontantstrøm fra driften før investeringer		3 614	2 892	4 617		1 453	1 332
Mottatte utbytter og betalte finansposter		1 560	32	7		52	47
Betalte skatter		(457)	(436)	(506)		(92)	(129)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		4 717	2 488	4 118		1 413	1 250
Netto investeringer		(1 112)	(1 196)	(1 367)		(313)	(329)
Netto salg (kjøp) av selskaper	5	(503)	(1 852)	(1 887)		(6)	(614)
Netto salg aksjer og finansielle eiendeler		46	1 119	1 194		-	74
Andre betalinger		21	4	11		6	(8)
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(1 548)	(1 925)	(2 049)		(313)	(877)
Netto betalt til aksjonærer		(2 766)	(2 680)	(2 676)		(12)	(8)
Endring rentebærende gjeld og rentebærende fordringer*		(74)	2 318	1 100		(570)	(405)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(2 840)	(362)	(1 576)		(582)	(413)
Valutaeffekt likvide midler		8	(18)	(10)		(6)	(10)
Endring likvide midler		337	183	483		512	(50)
Likvide midler	6	1 541	904	1 204			

*Rapporteres eksklusive rentebærende gjeld og fordringer som inngår i transaksjonen ved kjøp og salg av selskaper.

Se også note 14 for kontantstrøm i Orkla-format.

NOTER

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

Orkla ASAs sammendratte konsernregnskap pr. 3. kvartal 2017 ble godkjent på styremøtet 24. oktober 2017. Regnskapstallene er ikke reviderte. Orkla ASA er et allmennaksjeselskap med kontoradresse Skøyen i Oslo (Norge).

Aksjene omsettes på Oslo Børs. Delårsrapporten er utarbeidet i tråd med IAS 34 Delårsrapportering. Det er fulgt samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Konsernet avtalte salg av sin 50 % eierandel i Sapa 10. juli 2017 og har derfor presentert resultatene fra denne virksomheten på egen linje som «Ikke videreført virksomhet», se note 11. Historiske resultattall er tilsvarende omarbeidet. Det er ellers ikke endret presentasjon, regnskapsprinsipper eller tatt i bruk nye standarder som vesentlig påvirker regnskapsrapporteringen eller sammenligningen med tidligere perioder.

Konsernet har kjøpt ny virksomhet. Oppkjøpene er presentert i note 5.

NOTE 2 SEGMENTER

Driftsinntekter

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2017	2016	2016		2017	2016
Orkla	28 710	27 472	37 758		9 858	9 429
Merkevarevirksomheten	27 923	26 688	36 422		9 584	9 179
Orkla Foods	11 742	11 290	15 476		4 007	3 905
Orkla Confectionery & Snacks	4 496	4 434	6 230		1 525	1 501
Orkla Care	5 549	5 010	6 740		1 878	1 726
Orkla Food Ingredients	6 293	6 089	8 161		2 246	2 095
Elimineringer merkevarevirksomheten	(157)	(135)	(185)		(72)	(48)
Orkla Investments	759	759	1 302		266	240
Hydro Power	619	555	721		218	196
Financial Investments	140	204	581		48	44
HK/Annen virksomhet/Elimineringer	28	25	34		8	10

Driftsresultat - EBIT (adj.)¹

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2017	2016	2016		2017	2016
Orkla	3 192	2 991	4 298		1 267	1 178
Merkevarevirksomheten	3 204	3 051	4 300		1 267	1 209
Orkla Foods	1 366	1 352	1 968		540	512
Orkla Confectionery & Snacks	650	596	937		263	260
Orkla Care	847	770	956		327	307
Orkla Food Ingredients	341	333	439		137	130
Orkla Investments	227	177	323		92	57
Hydro Power	213	161	192		80	64
Financial Investments	14	16	131		12	(7)
HK/Annen virksomhet	(239)	(237)	(325)		(92)	(88)

¹Driftsresultat før andre inntekter og kostnader.

NOTE 3 ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2017	2016	2016		2017	2016
M&A- og integrasjonskostnader	(93)	(149)	(245)		(27)	(36)
Sluttoppgjør ansettelsesforhold o.l.	(56)	(47)	(59)		(5)	(26)
Gevinst/nedskrivninger i forbindelse med samordningsprosjekter	2	25	24		49	-
Nedskrivning i Orkla Food Ingredients	-	(56)	(56)		-	(56)
Andre restruktureringskostnader og spesielle IFRS-effekter	(53)	(33)	(46)		(14)	(31)
Sum andre inntekter og kostnader	(200)	(260)	(382)		3	(149)

Det er i perioden avhendet to eiendommer i henholdsvis Gimsøy og Natural Food med samlet gevinst på 49 mill. kroner. Virksomheten i Gimsøy er flyttet til Kumla i Sverige, mens driften i Natural Food ble lagt ned tidligere i år. Det forventes å komme ytterligere gevinster som følge av restrukturering og integrering i 4. kvartal.

Orkla Foods har valgt å legge ned produksjonen av majonesbaserte salater i Elverum. Det er kostnadsført 50 mill. kroner som følge av påløpte kostnader og nedskrivning av anleggsmidler pr. 3. kvartal.

Det pågår løpende integrasjons- og restruktureringsprosjekter i konsernet. Prosjekter knyttet til integrasjon av kjøpte selskaper og til sammenslåing av fabrikker krever betydelige ressurser og kostnader. Det er iverksatt et forbedringsprogram i Orkla Home & Personal Care. Det er pr. 3. kvartal avsatt i alt 39 mill. kroner knyttet til nedbemanning. Virksomheten Orkla Foods og Orkla Confectionery & Snacks i Finland er slått sammen til Orkla Soumi og integrasjonskostnader påløper. Orkla Confectionery &

Snacks har i tillegg påbegynt en samordning av sjokoladeproduksjonen i Latvia. Kostnader knyttet til dette prosjektet vil påløpe over lang tid og hovedtyngden ser ut til å komme i 1. kvartal 2018.

Med bakgrunn i anbefalinger fra et forprosjekt, er det vedtatt å gjennomføre et hovedprosjekt som går på å etablere en felles ERP-plattform for konsernet. Forberedelsene til hovedprosjektet starter opp umiddelbart og første trinn vil være å etablere en prosjektorganisasjon samt utvelgelse av en implementeringspartner. Dette skal være på plass mot slutten av 2017 og utrulling av ny plattform vil starte i 2018 og gå over flere år. Styret i Orkla tar endelig beslutning høsten 2017. Utgiftene i de første trinnene i prosjektet er og vil bli ført som «Andre inntekter og kostnader», mens utgifter til etablering av template og utrulling av prosjektet vil bli balanseført som immaterielle eiendeler.

Det har påløpt M&A-kostnader knyttet til flere mindre prosjekter.

NOTE 4 TOTALRESULTATET

Oppstilling over totalresultatet viser verdiendring på aksjer og finansielle eiendeler (resultatreserven) og verdiendring på sikringsinstrumenter (sikringsreserven). Disse størrelsene blir presentert etter skatt. Skatteeffekten pr. 3. kvartal 2017 knyttet til endring i resultatreserven utgjør 0 mill. kroner (0 mill. kroner i 2016) og skatteeffekten knyttet til endring i sikringsreserven utgjør 0 mill. kroner (11 mill. kroner i 2016).

Resultatreserve aksjer og sikringsreserve som inngår i egenkapitalen pr. 3. kvartal 2017 (etter skatt) utgjør henholdsvis 0 mill. kroner og -235 mill. kroner. Tilsvarende beløper akkumulerte omregningsdifferanser seg til 1.013 mill. kroner og akkumulerte poster ført mot egenkapitalen i tilknyttede selskaper beløper seg til -40 mill. kroner pr. 3. kvartal 2017.

NOTE 5 KJØP OG SALG AV SELSKAPER

Kjøp av selskaper

Orkla Care har kjøpt 100 % av aksjene i det danske selskapet Riemann Holding A/S («Riemann»). Selskapet har gode markedsposisjoner innen solkrem og antiperspiranter, og med kjøpet av Riemann styrker Orkla Care sin tilstedeværelse i apotekkanalen. Produktporteføljen markedsføres under merkene P20 og Perspirex. Riemann er basert i Danmark, men ca. 90 % av omsetningen er eksport til andre europeiske markeder. Riemann hadde 47 ansatte. Selskapets hovedkontor og produksjonsfasiliteter ligger i Hillerød i Danmark. Riemann hadde i 2016 en rapportert omsetning på DKK 133,5 mill. (ca. 168 mill. kroner) og EBITDA på DKK 26,4 mill. (ca. 33 mill. kroner). Selskapet er innregnet regnskapsmessig fra 1. juni 2017.

Orkla Food Ingredients har kjøpt 85 % av aksjene i det britiske salgs- og distribusjonsselskapet Orchard Valley Foods Limited («Orchard Valley»). Orchard Valley har sterke posisjoner som leverandør av ingredienser og tilbehør til det britiske bakeri-, sjokolade- og iskremmarkedet. Omsetningen kommer i hovedsak fra Storbritannia, men selskapet har også økende eksport til Europa. Orchard Valley hadde til sammen 72 ansatte. Selskapets hovedkontor og produksjonsfasiliteter er lokalisert i Tenbury Wells i Storbritannia. Orchard Valley hadde i regnskapsåret avsluttet 31. mai 2016 en omsetning på GBP 23,9 mill. (ca. 252 mill. kroner) og en normalisert EBITDA på GBP 2,0 mill. (ca. 21 mill. kroner). Avtalen omfatter også en opsjon på kjøp av de resterende 15 % av aksjene. Selskapet er konsolidert i Orklas balanse fra 31. mars 2017 og er resultatmessig innregnet fra 1. april 2017.

Orkla Food Ingredients har kjøpt 80 % av aksjene i det danske salgs- og distribusjonsselskapet SR Food A/S («SR Food»). Med kjøpet av SR Food ønsker Orkla Food Ingredients å videreutvikle sin posisjon som leverandør av økologiske og vegetariske matvarer. SR Food har et bredt produkt-ortiment og tilbyr blant annet ferske deiger, tapas og pålegg til det nordiske markedet. SR Food hadde seks ansatte. Selskapets hovedkontor ligger i Randers, Danmark. SR Food hadde i 2016 en EBIT på DKK 11,3 mill. (ca. 14 mill. kroner). Selskapet er innregnet regnskapsmessig fra 1. mai 2017.

Orkla Food Ingredients har kjøpt 100 % av aksjene i det nederlandske salgs- og distribusjonsselskapet Laan Heiloo B.V («Laan»). Laan er en ledende leverandør av ingredienser og tilbehør til det nederlandske iskremmarkedet. Orkla Food Ingredients har bygget opp en sterk posisjon innen ferdigmiks for softis og tilbehør i Nederland, og virksomhetene utfyller hverandre godt. Laan hadde til sammen 15 ansatte. Selskapet hadde i 2016 en omsetning på EUR 5,8 mill. (ca. 51 mill. kroner). Selskapet er innregnet fra 1. mars 2017.

Orkla Food Ingredients har kjøpt 100 % av aksjene i det tyske salgs- og distribusjonsselskapet Eis Ludwig Gräbner GmbH («Eis Gräbner»). Med kjøpet av Eis Gräbner styrker Orkla Food Ingredients sin posisjon som leverandør av iskremingredienser og -tilbehør. Eis Gräbner hadde 18 ansatte. Eis Gräbner hadde i 2016 en omsetning på EUR 6,5 mill. (ca. 61 mill. kroner). Selskapet er innregnet regnskapsmessig fra 1. mai 2017.

Orkla Food Ingredients har i tillegg kjøpt seg opp fra 30 % til 51 % i det svenske selskapet Väffelbagaren. Selskapet har en omsetning på om lag SEK 20 mill.

Det er pr. 3. kvartal 2017 kjøpt virksomheter for totalt 737 mill. kroner på gjeldfri basis.

Øvrige forhold

Merverdianalysen for Harris ble ferdigstilt pr. 3. kvartal 2017. Det er gjort enkelte endringer i merverdianalysen fra den foreløpige, i hovedsak som følge av ny vurdering av pensjoner. Endringen har ført til høyere goodwill. Merverdianalysene for Hamé, O. Kavli, Waverley Bakery og eiendeler i Nanso Group ble sluttført i løpet av 1. halvår 2017. Det ble ikke gjort noen vesentlige endringer i merverdianalysene med unntak av for Hamé hvor merverdiene knyttet til bygg og varemerker er blitt justert noe ned i forhold til det som ble presentert pr. 31. desember 2016. Goodwill har fått en motsvarende økning.

Solgte selskaper

Orkla Eiendom solgte i 3. kvartal Fredrikstad Innovasjonspark med en gevinst på 20 mill. kroner og solgte i 1. kvartal 2017 to eiendommer med en totalgevinst på 16 mill. kroner. Gevinstene er presentert i EBIT (adj.). Oppgjøret for salget av Fredrikstad Innovasjonspark vil først komme i kontantstrømmen i 4. kvartal da provenyet er mottatt i begynnelsen av oktober. I tillegg er provenyet for Åsane Utvikling som ble solgt i 4. kvartal 2016, mottatt i 1. kvartal 2017.

NOTE 6 NETTO RENTEBÆRENDE GJELD

De ulike elementene i netto rentebærende gjeld fremkommer av tabellen nedenfor:

	30.9. 2017	31.12. 2016
Beløp i mill. NOK		
Rentebærende gjeld langsiktig	(6 808)	(7 172)
Rentebærende gjeld kortsiktig	(3 001)	(2 496)
Rentebærende fordringer langsiktig (i «Finansielle eiendeler»)	282	390
Rentebærende fordringer kortsiktig (i «Øvrige fordringer»)	8	18
Likvide midler	1 541	1 204
Netto rentebærende gjeld	(7 978)	(8 056)

NOTE 7 ØVRIGE FINANSPOSTER, NETTO

De ulike elementene i netto øvrige finansposter fremkommer i tabellen nedenfor:

	1.1.–30.9.	1.1.–31.12.	1.7.–30.9.		
Beløp i mill. NOK	2017	2016	2016	2017	2016
Gevinster, tap og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	48	169	187	(4)	32
Utbytter	7	23	61	4	8
Agio	1	(8)	(4)	1	1
Renter pensjoner	(33)	(35)	(51)	(11)	(11)
Andre finansposter	(21)	(122)	(128)	(4)	(4)
Sum	2	27	65	(14)	26

NOTE 8 NÆRSTÅENDE PARTER

Canica-systemet som kontrolleres av styreleder i Orkla, Stein Erik Hagen (største eier med 24,5 % av utstedte aksjer), har sammenfallende eierinteresser med Orkla i én eiendomsinvestering. Canica AS har inngått en leieavtale med Orkla ASA om leie av kontorlokaler i Karenslyst allé 6 fra 1. oktober 2017 til 31. desember 2020. I tillegg har Orklakonsernet salg til selskaper i Canica-systemet.

Det har ikke vært noen spesielle transaksjoner mellom konsernet og nærstående parter pr. 3. kvartal 2017.

Konsernet har mellomværende med tilknyttede selskaper innenfor Orklas eiendomsinvesteringer med 29 mill. kroner.

NOTE 9 OPSJONER OG EGNE AKSJER

Endring i utestående opsjoner og egne aksjer er vist i nedenstående tabeller:

Utvikling i antall opsjoner:	
Utestående opsjoner pr. 1.1.2017	955 000
Innløst i perioden	(955 000)
Utløpt i perioden	-
Utestående opsjoner pr. 30.9.2017	0

Utvikling i antall egne aksjer:	
Egne aksjer pr. 1.1.2017	1 213 135
Eksternt kjøp egne aksjer	1 500 000
Opsjonsinnløsning i egne aksjer	(965 000)
Egne aksjer pr. 30.9.2017	1 748 135

Det ble gjennomført salg av aksjer til ansatte med bestillingsperiode i siste halvdel av september 2017. Totalt ble det tegnet 1.571.202 aksjer, og salget ble gjennomført i oktober 2017.

NOTE 10 VURDERINGER RUNDT VERDIFALL

Konsernet har i tråd med vedtatte prinsipper gjennomført verdifallstester for alle immaterielle eiendeler med ubestemt levetid og for all goodwill før avleggelse av 3. kvartal. Det har utfra årets tester ikke fremkommet nedskrivningsbehov for noen av konsernets eiendeler.

Det er som omtalt i note 3 skrevet ned anleggsmidler for i alt 47 mill. kroner pr. 3. kvartal 2017 direkte som følge av beslutning om nedleggelse av produksjonen av majonesbaserte salater. Det har ellers ikke fremkommet indikasjoner på at noen av konsernets eiendeler er kommet i en verdifallssituasjon.

NOTE 11 IKKE VIDEREFØRT VIRKSOMHET

Dersom en vesentlig del av konsernets virksomhet er avhendet, avtalt avhendet, eller ved tap av kontroll/betydelig innflytelse, presenteres denne virksomheten som «Ikke videreført virksomhet» på egen linje i resultatregnskapet og balansen. Med «vesentlig» menes et eget segment, eget geografisk område eller en betydelig eiendel.

Orklas 50 % eierandel i Sapa utgjør en «betydelig eiendel». Denne ble 10. juli 2017 avtalt solgt til Norsk Hydro. Avtalen måtte godkjennes av alle relevante konkurransemyndigheter og slik godkjenning ble endelig gitt 26. september. Orkla vil beholde visse forpliktelser relatert til sitt eierskap i Sapa også etter gjennomføring av transaksjonen.

Som følge av avtalen om salg, ble resultatene fra Sapa skilt ut fra linjen «Resultat fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper» og overført til linjen «Ikke videreført virksomhet» med historisk virkning. Tallene presentert i det ordinære resultatet blir dermed sammenlignbare. «Resultat pr. aksje for videreført virksomhet» vil således presentere konsernets inntjening uten resultatandelen fra Sapa.

Sluttføring av transaksjonen skjedde formelt 2. oktober med bakgrunn i at 30. september falt på en lørdag. Måletidspunkt og kontrollovergang for Orkla anses likevel å være 30. september og gevinsten er innregnet pr. 3. kvartal. Avtalen var kun betinget av konkurransemyndighetenes godkjenning og når denne foreligger var det kun formalia som gjenstod. Kontantstrømeffekten kommer først i 4. kvartal og Orkla har en fordring på kjøpesummen mot Norsk Hydro pr. 3. kvartal. Historiske balanser er ikke omarbeidet.

Resultatet pr. 3. kvartal fremkommer som følger:

Beløp i mill. NOK	1.1.-30.9.	
	2017	2016
Resultat fra felleskontrollert selskap	800	700
Gevinst ved salg	4 224	-
Ikke videreført virksomhet	5 024	700

Avtalen om salg av Orklas 50 % andel i Sapa ble inngått i juli og resultater etter den dato vil teknisk redusere gevinsten tilsvarende. Skillet mellom gevinst og resultat vil derfor ha begrenset utsagnskraft. Hele beløpet rapporteres samlet på linjen for «Ikke videreført virksomhet».

NOTE 12 AKSJER OG FINANSIELLE EIENDELER

Aksjer og finansielle eiendeler regnskapsført til virkelig verdi:

Beløp i mill. NOK	Verdsettelsesnivå			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
30.9.2017:				
Eiendeler				
Investeringer	-	-	84	84
Derivater	-	165	-	165
Gjeld				
Derivater	-	358	-	358
31.12.2016:				
Eiendeler				
Investeringer	-	87	49	136
Derivater	-	260	-	260
Gjeld				
Derivater	-	445	-	445

Se for øvrig note 6 for oversikt over rentebærende fordringer og gjeld.

NOTE 13 ANDRE FORHOLD

Styret i Orkla har i møte 2. oktober 2017 besluttet å kalle inn til ekstraordinær generalforsamling for å foreslå et ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner pr. aksje med betalingsdato 3. november 2017.

Orkla har etter balansedatoen 30. september 2017 inngått avtale om frasalg av en mindre del av virksomheten, som en følge av beslutning om å gå ut av kategorier som ikke lenger vurderes å være innenfor kjernen av virksomheten.

Det har ikke fremkommet nye forhold som endrer vår vurdering rundt situasjonen i Denofa do Brasil (se note 39 i årsrapporten for 2016).

Saudefaldene AS, hvor Orkla eier 85 %, opererer flere kraftverk i Sauda under en leieavtale med Statkraft frem til 2030. For ett av kraftverkene, Sønnå Høy, har det vært uavklart om Saudefaldene eller Statkraft skal anses som skattemessig eier og således betale eiendoms- og grunnrenteskatt. Etter at Saudefaldene fikk medhold i lagmannsretten i at Statkraft må anses som skattemessig eier av Sønnå Høy, har nå høyesterett avsagt dom som med endelig virkning opphever dette og fastsetter at Saudefaldene skal anses som skattemessig eier av kraftverket Sønnå Høy. Dommen får ingen direkte regnskapsmessige konsekvenser for Saudefaldene da Saudefaldene i sine regnskaper har belastet eiendoms- og grunnrenteskatt som om man var skattemessig eier i samsvar med foreliggende vedtak. Fremtidig belastning av eiendoms- og grunnrenteskatt vil dermed bli tilsvarende som for tidligere år. For ytterligere informasjon vises det til omtale av saken i note 16 i Orklas årsrapport for 2016.

Orkla, Thon Holding AS og Østfold Energi har inngått en avtale med investeringsselskapet Jotunfjell Partners om salg av Rygge Sivile Lufthavn AS (RSL). Avtalen innebærer at dagens eiere – Orkla ASA (40 %), Thon Holding AS (40 %) og Østfold Energi (20 %) – selger alle aksjene i RSL til Jotunfjell Partners. Dette omfatter overtakelse av terminalbygg og andre sivile anlegg ved Moss Lufthavn Rygge, som RSL drev frem til avvikling 1. november 2016.

Orkla har en pågående sak med landbruksmyndighetene vedrørende historisk klassifisering av varer på tilskuddsordningene prisnedskrivning og eksportrestitusjon.

Det har ellers ikke fremkommet andre vesentlige hendelser etter balanse-dagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger.

NOTE 14 KONTANTSTRØM ORKLA-FORMAT

Kontantstrøm i Orkla-format gjøres på konsernnivå opp i endring netto rentebærende gjeld, et viktig nøkkeltall for konsernet (se note 6). Dette kontantstrømformatet brukes direkte til styring av forretningsområdene og inngår også som segmentpresentasjon i tabeller før de ulike virksomhetsbeskrivelsene i konsernteksten. Totaloppstillingen gir den samlede finansielle kapasiteten generert fra konsernets drift til å dekke inn konsernets finansposter, betaling av skatter samt mer selvstyrte forhold som utbytte og handel i egne aksjer. Kontantstrømmen fra driften er splittet på «Kontantstrøm fra driften*» og «Kontantstrøm fra driften Financial Investments».

Siste delen av kontantstrømoppstillingen viser hvilke ekspansjonstiltak som er tatt i form av direkte ekspansjonsinvesteringer, oppkjøp av selskaper, nedsalg i selskaper samt endring i nivået på investeringer i aksjer og finansielle eiendeler. Med direkte ekspansjonsinvesteringer menes investeringer som enten er investeringer i nye geografiske markeder, nye kategorier eller som representerer betydelige kapasitetsøkninger. Kontantstrømmen presenteres til gjennomsnittlig månedlig valutakurs, mens endring netto rentebærende gjeld er en absolutt størrelse målt til sluttkurs. Valutaeffekter knyttet til netto rentebærende gjeld forklarer overgangen.

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2017	2016	2016	2017	2016
Driftsresultat		2 975	2 715	3 785	1 258	1 037
Amortisering, av- og nedskrivninger		915	874	1 138	290	341
Endring netto driftskapital, etc.		(371)	(592)	(228)	(73)	(28)
Kontantstrøm fra driften før investeringer		3 519	2 997	4 695	1 475	1 350
Netto fornyelsesinvesteringer		(743)	(1 040)	(1 327)	(259)	(280)
Kontantstrøm fra driften*		2 776	1 957	3 368	1 216	1 070
Kontantstrøm fra driften Financial Investments		(149)	(129)	45	(65)	(32)
Betalte finansposter, netto		(167)	(212)	(276)	(63)	(69)
Betalte skatter		(457)	(436)	(506)	(92)	(129)
Mottatte utbytter		1 727	244	283	115	116
Andre betalinger		21	4	11	6	(8)
Kontantstrøm før kapitaltransaksjoner		3 751	1 428	2 925	1 117	948
Betalte utbytter		(2 691)	(2 599)	(2 599)	(12)	(18)
Netto kjøp/salg egne aksjer		(75)	(81)	(77)	-	10
Kontantstrøm før ekspansjon		985	(1 252)	249	1 105	940
Ekspansjonsinvesteringer		(125)	(132)	(163)	(11)	(35)
Salg av selskaper (enterprise value)	5	147	399	415	-	-
Kjøp av selskaper (enterprise value)	5	(737)	(2 584)	(2 651)	(6)	(633)
Netto kjøp/salg aksjer og finansielle eiendeler		46	1 119	1 194	-	74
Netto kontantstrøm		316	(2 450)	(956)	1 088	346
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld		(238)	781	705	226	360
Endring netto rentebærende gjeld		(78)	1 669	251	(1 314)	(706)
Netto rentebærende gjeld	6	7 978	9 474	8 056		

*Eksklusive Financial Investments.